

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. XVII

Price 15¢

ANTRADIENIS — TUESDAY, VASARIS — FEBRUARY 6, 1973

Nr. 31

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 WEST 63rd STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 535-9500

Š. AIRIJOJ PADĖTIS BLOGEJA

Vien sekmadienį Belfasto žuvo 10 žmonių

BELFASTAS. — Šiaurės Airijoje padėtis pablogėjo. Britų kariuomenės daliniai, atsakydami į juos nukreiptus šaudymus, sekmadienį Belfasto nušovė 6 žmones. Airiai ir anglai įsiveržė į vieni kitų teritorijas, atskirtas miesto dalis ir be jokio reikalo paleisdavo eilę šūvių. Tai nieko daugiau, kaip fanatiškas noras žudyti. Nuo jų žuvo dar keturi žmonės.

Tuo jis pilnai įsitikinęs

Britų kariuomenės garnizonai Belfasto vien sekmadienio naktį buvo užpulti 28 kartus. Kareiviai atsilausydami naudojo specialius teleskopus, kuriais galima matyti ir tamsoje šioje nelaimingojo žemėj jau įsigalioję keršto įstatymai — akis už akį. 10 airių buvo sužeista, kai iš greitai lekiančio automobilio buvo paleista serija kulnų. Vėliau šeši žmonės buvo sužeisti, vienas nušautas, kai jie vakare išėjo iš kiniečių restorano.

Praėjusių metų pabaigoje šaudymai buvo kaip ir sumažėję, buvo tikėtis, jog kruvinos keršto dienos pasibaigs, bet nepasitvirtino.

LONDONAS. — Britų premjeras Heath NBC programoje, atsakinėdamas į klausimus, paaiškino, kad jei Amerika pasitrauks iš Europos, jos sąjungininkai pradės dairytis į Maskvą. Britanija to gal nedarys, bet už kitus jis neatsako. Į klausimą, ar sovietų užpuolimo pavojus Europoje tebėra didelis, jis atsakė: "Aš tuo esu pilnai įsitikinęs".

Belfasto gatvėje

Pasikeis ambasadoriais

TOKIJŲ. — Kinija pranešė, jog pirmuoju ambasadoriumi Japoniją skiria Čen Ču, iki šiol tuvusį ambasadoriaus pavaduotoją Jungtinėse Tautose. Japonija ambasadoriumi į Pekiną pasiskyrė Heišino Oeava.

BUENOS AIRES. — Du amerikiečiai buvo įkoptę į aukščiausią Lotynų Amerikos kalną Aconcagua, 22,834 pėdų aukščio, bet jie greičiausiai bus žuvę grįždami žemyn, apie juos daugiau jokių žinių. Argentinos kalnų patruliai jų ieško.

Kun. M. Tamošiūnas, Medelino (Kolumbija) lietuvių bendruomenės pirmininkas, nepailstamai dirba Lietuvos laisvinimo darbu. Jo pastangomis Medelino ir kt. laikraščiai dažnai parašo apie mūsų reikalus. Dabar kun. Tamošiūnas praneša, kad šiuo metu Bogotoje eina "smarki parąų rinkimo kampanija" peticijai, kuri per Kolumbijos delegaciją busianti įteikta Jungtinėms Tautoms. Į parąų rinkimą yra įtraukta apie 30 Medelino parapijų kunigų ir pora šimtų mokytojų. Keturiolika vietinių radijo stotys dažnai kalba tuo reikalu. Vasario 11 d. bus viešas pamaldas Medelino bazilikoje, prie kurios durų gražiais tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaitės rinks parąus. Tikimasi surinkti per 50,000 parąų. Tai yra puikus būdas išpopuliarinti Lietuvos bylą plačiuose kolumbiečių sluoksniuose. Sveikiname ir linkime sėkmės. (E.)

Burmoj numuštas Amerikos helikopteris

RANGONAS. Amerikos helikopteris su trimis amerikiečiais ir penkiais tajiečiais netyčia įskrido į Burmos teritoriją ir buvo numuštas. Vienas amerikietis ir vienas tajietis buvo sužeisti. Helikopteriu sekė opiumo augintojus ir prekiautojus.

Nelaimingas sekmadienis slidinėjtojams

INNSBRUCKAS, Austrija. — Sekmadienis pašliužininkams Tirolyje buvo nelaimingas, ir dėl sniego griūčių žuvo 12 slidinėtųjų. Jų 11 buvo vakarų vokiečiai, 1 austras.

INNSBRUCKAS. — Innsbrukas apsiėmė suruošti 1976 m. žiemos olimpiadą po to, kai Denveris atsisakė. Colorado balsuotojams taip nubalsavus.

Tirolis, Austrijoje, kalnuose

Europos nusiginklavimo konferencijos atidarymas Vienoje. Dešinėje Austrijos užsienio reikalų ministris Kirchschaeger

VASARIO 16 SURINKTOS LĖŠOS TIK LAISVINIMO REIKALAMS

Vliko siūlymas Altai ir LB

Sausio 15 Vliko valdyba pasiuntė Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobeliui ir JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Volterui raštus, kaip šiemet Vasario 16-sios minėjimuose surinktos aukos turėtų būti tarp Vliko, Altos ir LB paskirstytos. Žemiau dedame tų raštų turinį:

Artėja Vasario Šešioliktoji. Tai mūsų tautos didžioji šventė, sujungianti mus į vieną šeimą ir verčianti pasigilinti į šios šventės prasmę, atnaujinti pasiryžimą darniai ir nepailstant dirbti, kad Lietuvos nepriklausomybė būtų greičiau atstatyta.

Sekant gražią tradiciją, Vasario 16-sios minėjimų rengėjai vykdo lėšų telkimą Lietuvos laisvinimo darbams remti. Visuomenė tam pritaria ir todėl didžioji laisvinimo darbams skirtų lėšų dalis yra surenkama šiam laikotarpiu. Tų lėšų dalis pasiekdavo ir Tautos Fondą, kuris sudaro Vliko darbų finansinį pagrindą. Tačiau Vliko darbai negali remtis atsitiktine pinigine parama iš gausiausios ir turtingiausios šalies dalies, gyvenančios JAV.

Vliko valdyba mano, kad laisvinimui lėšų telkimo klausimas JAV-ese, susitarus su ALTA ir JAV LB, turėtų būti peržiūrėtas iš pagrindų; iš kitos pusės, turėtų būti surastas šių organizacijų su Vliku bei jo darbais tikslingesnis organizacinis ryšys, tačiau, kol tai bus pasiekta, prašys kiek laiko.

Todėl Vlikas, kaip vadovaujantis laisvinimo veiksnys, turi pareigą kvieisti organizacijas ir visuomenę šiais metais laikyti šios tvarkos ir įsipareigojimų:

1. Visos minėjimų metu ar proga renkamos lėšos skiriamos Lietuvos laisvinimo darbui, ir tik šiam reikalui gali būti naudojamos.
2. Laikantis principo negrauti kas praėjusių kartų sukurtą ir pripažintą, kad ALTA ir dabar efektingai ir energingai veikia, aukų telkimo pirmenybė ir atsakomybė JAV-ese priklauso ALTai.
3. Vietose, kur nėra veikiančių ALTOS skyrių, Vasario 16-sios minėjimus rengia ir lėšų telkima

Izraelis didina karo laivyną

TEL AVIV. — Izraelis sako, kad jie didina savo karo laivyną greitaisiais laivais, ginkluotais raketomis. Raketos galės pasiekti taikinius tris kartus toliau nei dabartiniai laivai. Pirmasis toks laivas bus baigtas statyti vasario 19, o po šešių savaičių jau bus perduotas kariuomenės reikalams. Kiekvienas jų bus aprūpintas 76 mm patrankėm ir turės 7 Gabriel tipo raketas. Laivų greitis 32 mazgai, įgulų sudarys 45 jūrininkai.

Valymai Egipte

KAIRAS. — Egipte veikia vienintelė politinė partija, Arabų socialistų unija, bet ilgai nepaaiškėjo, kad ir joje yra disidentų ir kitokio "nepatikimo" elemento. Sadatos įsakė partiją išvalyti. Valymo metu iš partijos buvo išmesti 64 laikraštininkai ir rašytojai bei kitokie spaudos ir rašto žmonės. Išmetimas iš partijos tuo pačiu reiškia išmetimą iš profesinių sąjungų ir netekimas darbo.

SAN DOMINGO. — Dominikonų respublika skundžiasi, kad naktį į pirmadienį priplaukė nežinomos kilmės laivas, ir iš jo išsikėlė tam tikras skaičius ginkluotų partizanų. Iki buvo užalimuota policija išsikėlusieji spėjo pasislėpti.

MADRIDAS. — Ispanija ir Lenkija susitarė užmegsti diplomatinis santykius ir pasikeisti ambasadoriais.

Huseinas vėl supykde partizanus

BEIRUTAS. — Nežiūrint, kad arabų keriniai vadai buvo susitarę suvienyti savo jėgas, o Egipto kariuomenės vadas turėtų vadovauti visuose frontuose aplink Izraelį, taigi ir Jordanijos, karalius Huseinas II pakartojo, kad Palestinos partizanams su grįžti Jordanijon jis neleidžia. "Užtenka, kad Jordanas išgyveno pragarą, kai valstybės pakraščiuose ir sostinėje šeimininkavo tas neramus elementas", pareiškė Huseinas.

Į tą karaliaus pareiškimą atsiliepė Palestinos partizanų vadas Al Fatah: "Kulų kalba bus vienintelė kalba tarp mūsų ir Jordanijos". Kitas Palestinos partizanų išlaisvinimo organizacijos vadas Kamal Nasser nusiskundė, kad toks Huseino pareiškimas prieštarauja Kairo susitarimui ir yra skaldymas arabų jėgų.

Huseinas šiandien atvyksta į Washingtoną ir turės konferenciją su prez. Nixonu. Jo vizitas yra oficialus. (E.)

Centrinė Keturių karinės komisijos vyriausioji būstinė Saigone. Matome atvykstančią šiaurės vietnamiečių delegaciją.

Agnew Singapūre

SINGAPORAS. — Viceprezidentas Agnew atvyko ir į tą nedidelę, bet strategiškai svarbią valstybę. Kalbėdamas su valstybės vadais, užtikrino juos, kad Amerika ir pasitraukdama iš Pietų Vietnamo, pietryčių Azijos vienos nepaliks, ja rūpinasis. Iš Singapūro Agnew dar vyks į Indoneziją, Malajus ir sustos Maniloje. Anksčiau tas nebuvo numatyta jo planuose, bet Filipinai parodė nepasitenkinimą, kad Nixono atstovas, lankydamasis toje pasaulio daly, užmiršo ištikimus sąjungininkus filipiniečius.

LOS ANGELES. — Buv. Italijos diktatoriaus Benito Mussolini sidabrinis kardas varžytynėse parduotas už ne taip jau didelę kainą — 3,000 dolerių.

Belaisvių laukiama jau šią savaitę

SAIGONAS. — Tikimasi, jog dar šią savaitę koks ketvirtadalis Amerikos belaisvių bus paleisti ir bus perkelti į Filipinus. Tuos užtikrinimus davęs ambasadorius Michel Gauvin, kanadietis, Tarptautinės kontrolės komisijos pirmininkas.

Belaisviai, kurie laikomi Pietų Vietnamo teritorijoje, greičiausiai bus paleisti prie An Loc, sugriauto miesto, 60 mylių į šiaurės vakarus nuo Saigono. Ten jau jų laukia paruošti sanitariniai lėktuvai. Belaisviai yra Vietkongo žinioje.

Viltys padidėjo sulaukti belaisvių dar šią savaitę, kai Tarptautinė komisija galų gale pradėjo veikti. Komisija sudarė septynių grupių, kurios bus pasiųstos į vietas, kur laikomi karo belaisviai.

HAIPHONG. — Šiame šiaurės Vietnamo uoste vakar pradedo techniški pasitarimai, kaip vykdyti jūros valymus nuo minų. Amerikiečių delegacijai vadovauja admiralas Brian McCauley. Su juo atskrido dar 15 kitų karininkų. Tai buvo pirmas Amerikos karininkų apsilankymas šiaurės Vietname.

HONOLULU. — Amerikos žvalgyba sako, jog apie tuzinas užsienio laivų laukia netoli S. Vietnamo uostų, kada jie bus apvalyti nuo minų ir galės įplaukti.

VIENTIANE. — Laos vyriausybės prašoma Amerikos aviacija komunistinių jėgų bombardavimus Laose tęsia.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo karinė vadovybė praneša, kad paskutiniosios paros metu buvo 89 paliaubų pažeidimai, arba pirmą kartą, kad pažeidimų skaičius per parą buvo mažesnis nei 100. Netoli Hue Saigono kariuomenė, pamažiusi, jog į jų teritoriją vienas komunistų pėsčiųninkų dalinys artėja net remiamas tankų, šaukėsi savo aviacijos pagalbos. Aviacija, sakoma, sustabdė kariuomenės slinkimą, ir mūšy žuvo 30 šiaurės vietnamiečių.

Tarėsi apie Pietų Vietnamo ateitį

PARYŽIUS. — Pietų Vietnamo ir Vietkongo atstovai vakar turėjo pirmą posėdį. Tam pačiam Majestic viešbuty, kur buvo pasirašytos paliaubos, susitiko Saigono Nguyen Thiep ir Vietkongo Ding Ba Thi, abu buvę taikos delegacijos nariai, ir kalbėjosi pusterčios valandos. Jų susitikimų dar bus daug. Jiems pavesta išsiaiškinti apie Pietų Vietnamo politinę ateitį. Pasitarimuose nedalyvauja nei Amerika, nei šiaurės Vietnamas.

Sakoma, kad judviečių pasitarime piktų žodžių nebuvo, bet Thiep pakartojo Saigono nuostatus, jog jo vyriausybė Vietkongo atskira vyriausybė nepripažins. Thi minėjo, kad jie organizuos Tautinę tarybą susitaikymui ir valstybei atstatyti, ir ji turėtų pradėti veikti po 90 dienų. Ją turėtų sudaryti Saigono, Vietkongo ir neutralių atstovai. Jos uždavinys būtų suorganizuoti laisvus rinkimus Pietų Vietname ir nuspręsti politinę to krašto ateitį.

Juos siuntė nužudyti Ugandos prezidentą

KAMPALA. — Šeši vyrai, suminti gruodžio 29, per televiziją kalbėjo, kad juos apmokė ir pasiuntė į Ugandą Tanzanijos žvalgyba. Jie turėjo nužudyti prezidentą Idi Amin, kariuomenės vadą ir dar visą eilę kitų ministrų bei karininkų. Jie parodė žemėlapy, kurioje Tanzanijos vietoj jie buvo treniruojami. Buvo apginkluoti kinietiškais šautuvais, granatomis ir kitokiais ginklais.

PRETORIJA. — Į tą Pietų Afrikos valstybę Amerika vienu svarbiu ambasados skyriaus ekonominių reikalų vedėju pasiskyrė ir atsiuntė juoduką James Baker. Šio valstybės baltieji ir juodieji griežtai išskirti, ir nežinoma, kaip jam seksis tvarkyti ekonominius reikalus ir palaikyti kontaktą su baltaisiais afrikiečiais.

KALENDORIUS

Vasario 6: šv. Teofilis, šv. Darata, Alkis, živilė.

Vasario 7: šv. Ričardas, šv. Julijona, Ramutis, Druva. Saulė teka 6:59, leidžias 5:11.

ORAS

Apsiniaukę, žymesnių temperatūros pasikeitimų nebus, apie 30 laipsnių.

BUS ANTRAS VIETNAMAS

Jau pusketvirtą metų, kai šiaurės Airijoje vyksta teroristinės žudynės. Krašte išaugo protestantų dauguma neatsisakė ir toliau katalikus laikyti nusutimus nuo geresnių darbų, aukštesnių valstybinių ir kitokių vietų. Šiaurės Airija tėra nedidelis kraštas, turįs 5,451 kv. mylių, taigi maždaug penkis kartus mažesnis už Lietuvą, o gyvenotųjų turti tik kiek daugiau kaip pusantro milijono, taigi perpus mažiau, negu Lietuva. Šiaurės Airijos sostinė Belfastas yra kartu ir tos šalies pramonės centras, kur gamina laivus, yra stambus uostas, suris 10 mylių nusitęsusi molai, š. Airijoje yra išplėsta linijinių audinių pramonė, lynų gamyba, sintetiniai ir elektroniniai gaminiai, technikos dirbiniai.

Katalikai šiaurės Airijoje tesudaro apie trečdalią gyventojų. Pereito dešimtmečio pabaigoje jie ėmė skaudžiai jausti diskriminaciją balsavimuose, butais apribinimą, geresnių tarnybų srityje. 1968 — 1969 m. vykusios demonstracijos vėliau prasisėrė teroro veiksmams ir iki mūsų dienų jau daugiau kaip 700 žmonių yra sprogtančių bombų, pasalinusių šaulių nužudytai.

Nėra abejonės, kad pradžioje ta įtampa išsivystė dėl diskriminacijos religiniais pagrindais. Tačiau paskutiniu metu taisy išplėtusiais teroristiniais veiksmais daug kas ėmė baisyti. Šimtai žmonių iš š. Airijos pabėgo į pietinę Airiją. Pačioje š. Airijoje girdėti balsų prieš tuos kruvinus teroristinius veiksmus. Buvo paskelbtas katalikų kunigų ir vyskupų atsisakymas — sustabdyti tas žudynes, kuriose nukenčia tiek daug nekaltų žmonių. Kai jau net savo dvasinių vadovų nebuvo paklausyta, atsirado įtarimas, kad čia bus įsimaišęs ir kas nors kitas.

Ir į šiaurės Airijos tragediją mums įneša daug naujos šviesos J. Bernard Hutton buvęs čekoslovakijos komunistas, čekų komunistų laikraščio redaktorius, išrinktas net į čekų komunistų partijos centro komitetą. Jis 1934 m. buvo pasiūstas apmokymui į Maskvą ir ten tapo kominternu pareigūnu bei užsienio žinių redaktorium laikraščio "Večerniaja Moskva" (Vakarinė Maskva).

Tačiau prisizūrijimas į komunistą iš arti atidarė jam akis. Atsimetęs nuo tos kruvinos sistemos, apsigyvenęs Anglijoje, jis eilėje knygų ėmė atskleisti komunistų kreivus kėsulus. Vienas iš jo naujausių veikalų yra "The Subverters" (išleido Arlington House, New Rochelle, N. Y.). Čia jis duoda nemažai labai įdomios medžiagos apie įvykius Airijoje. Jis primena, kad D. Britanija jau ankščiau išaiškino ryšius tarp Sovietų Sąjungos diplomatinio personalo ir tarp aurių teroristų. Norėdami daugiau sumurkdyti D. Britaniją, komunistai ne tik ėmė ginklais aprūpinti šiaurės Airijos teroristus, bet ir siūst savo agentus, kurie inspiruotų teroristinius veiksmus. Kadangi š. Airijos protestantų dauguma nesiskubino pašalinti diskriminacijos, socialinių ir pilietinių neteisrybių, tai nepašalinus įtampos prieštarių, komunistams susidarė labai palanki dirva verbuoti teroristus.

Spaudoj ir gyvenime

NEGALUOJANTIEMS ŠIRDIMI

Medikai pakartotinai pabrėžia, kimas. Šiuo reikalu gali daugelį kad arteriosklerozę turintiems, širdimi negaluojančiams, apskritai norintiems savo širdį reikiamą sveikatai išlaikyti be kitų dalykų yra svarbus atitinkamo maisto parin-

Prezidentai, gynę Lietuvos reikalus

Trumanas, Johnsonas ir lietuviai

Buvę JAV prezidentai Harry S. Trumanas ir Lyndon B. Johnsonas mirė vienas po kito. Pirmasis mirė 1972 m. gruodžio 26 d., antrasis — 1973 m. sausio 22 d. Dar nebuvo užsibaigęs prezidento Nixono paskelbtas 30 dienų gedulo laikas Trumano atminimui pagerbti, reikėjo skelbti kito mirusio prezidento gedulą.

Turint galvoje, kad Amerikos lietuviai, ypač Amerikos Lietuvių Taryba, šioms buvusiesiems prezidentams pakartotinai vienu ar kitu būdu yra pristatę Lietuvos laisvinimo reikalus, reikia bent trumpai pažvelgti į jų nusistatymą pavergtų tautų, svarbiausia Lietuvos atžvilgiu.

Teisinga taika visiems — Trumanas

Mirus prezidentui Franklinui D. Rooseveltui (1945.IV.12), prezidentu tapo viceprezidentas Harry S. Trumanas, kurio kvalifikacijomis šiam svarbiausiam postui — JAV prezidento daug kas abejojo ir net būkštavo, nes jis nebūsiąs tam tinkamai pasiruošęs, ribotų gabumų ir be desnio akademinio išsilavinimo. Tačiau savo veikla, atliktais žygiais ir padarytais sprendimais vadaus ir užsienio politikoj jis parodė ne tik savo sugebėjimus, bet ir išmintį sprendimas svarbias valstybines problemas, kurių jo laikais buvo labai daug ir pavojingų.

Harry Truman

Šiame veikle, išleistame G. P. Putnam's Sons New York, ilgame įvade paaiškinama, kas gali žmogui padėti išsaugoti širdies sveikatą, o paskiau duodama apie 300 maisto gaminių receptų, pritaikyti širdies sveikata susirūpinusiems žmonėms. Knygos pabaigoje yra net 40 ps. lentelės, nurodančios, kokio maisto dalykai kiek turi proteino, riebalų (prisotintų ir neprisotintų), kiek karbohidratų, kiek kalorijų. Veikalas gali būti daugelį naujų dings, o ypač šeiminiškėms.

J. Daugl.

LEONARDAS SIMUTIS

Tą pačią dieną, kai H. Trumanas atsisėdė prez. Roosevelto kėdėn, Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomasis komitetas išsiuntė sveikinimus ir linkėjimus, kuriuos jis atsakė šiltai žodžiais. Prie sveikinimų buvo pridėtas prašymas atkreipti dėmesį į Sovietų Rusijos okupuotos Lietuvos būklę.

Savo pirmojo kalboje abiem kongreso rūmams (1945.IV.12), Trumanas kalbėjo ne tik apie vidaus reikalus, bet plačiai išdėstė ir tarptautinės politikos raidą. Užsimindamas karo sugrąžinto ir sudemoralizuoto pasaulio tautų santykius, jis pabrėžė, kad "Didžiųjų tautų pareiga yra tarnauti pasauliui, bet ne dominuoti". Tai buvo nedviprasmiškas priminimas visiems "didiesiems", kad "mažųjų" nesiskriaustų, neprimestų joms savo valios, bet padėtų atsikurti laisvomis ir nepriklausomomis. Šis prezidento pareiškimas davė suprasti, kad ir lietuviai drąsiai gali į jį kreiptis pavergtosios ir laisvės siekiančios lietuvių tautos reikalais.

Besirūpinant Karaliaučium ir tremtiniais

1945 m. rugpjūčio 21-22 d. Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija, parašiusi svarbų memorandumą prez. Trumanui, vyko į Washingtoną. Ji aplankė Valstybės departamentą, kur buvo priimta aukšto departamento pareigūno Stevens. Po išsamaus pasikalbėjimo jam buvo įteiktas memorandumas, prašant jį nedelsiant perduoti prezidentui. Memorandumo buvo priminti: 1) bendrieji Lietuvos išlaisvinimo reikalai, 2) tremtinių pavojinga ir skaudi padėtis vakarų Europoje, 3) Karaliaučiaus ir viso to krašto paveldimas Sovietų Rusijai, pareiškiant dėl to protestą. Po pasikalbėjimo Stevens padarė pareiškimą Valstybės sekretoriaus vardu, pabrėždamas, kad JAV vyriausybės nusistatymas yra remti lietuvių tautos pastangas atkurti savo nepriklausomą valstybę ir pažadėjo įteikti memorandumą prezidentui Trumanui.

Tais pačiais metais įvykęs Chicagoj Amerikos Lietuvių kongresas specialiu nutarimu kreipėsi į prez. Trumaną, prašydamas įtraukti į savo užsienio politikos programą ir Lietuvos išlaisvinimą. Atsakydami į tai baltieji rūmai išreiškė užuojautą okup. Lietuvos žmonėms

ir simpatiją tautos laisvės siekimams.

Trys pokalbiai su Trumanu

Prez. Trumanas Altos delegaciją priėmė tris kartus: 1946 m. spalio 29 d., 1948 m. rugsėjo 16 d. ir 1952 m. vasario 16 d. Tai vienintelis JAV prezidentas, kuris tiek kartų asmeniškai išklaušė Amerikos lietuvių balso Lietuvos laisvinimo reikalui. Tiek pasikalbėjimuose su prezidentu, tiek įteiktuose memorandumuose buvo išklaušti aktualiausi okup. Lietuvos ir jos laisvinimo reikalai, neišskiriant ir jos tremtinių vargo bei jų įkurdinimo problemas.

Tarp kitų dalykų, prez. Trumanas buvo prašomas paremti tremtinių įkurdinimo J. A. Vals. tybės įstatymą, dėl kurio tiek Amerikos Lietuvių Taryba, tiek Baltas labai daug ir energingai darbojosi. Tas įstatymas (Displaced Persons Act 774) buvo kongreso priimtas 1948 m. birželio 18 d. ALT atskirai kreipėsi į kiekvieną kongreso narį, kad balsuotų už šį aktą. Bet prez. prezidento pritarimo, suprantama, jis nebūtų pametęs šviesos. Dėl nepriklausomybės reikalo prez. Trumanas, nors ir tam tikru atsaugumu bei "diplomatiškumu", pasisakė gana teigiamai, primindamas, kad JAV nėra pripažinusios ir nepripažins Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių inkorporavimo į Sovietų Rusiją.

Trumanas sveikina ALTos kongresą

1949 m. lapkričio 4, 5 ir 6 d. New York'e įvyko didingas Amerikos Lietuvių Tarybos sušauktas lietuvių kongresas, kurį prez. Trumanas pasveikino: "Džiaugiuosi turėdamas progą pasiųsti sveikinimus ir geriausius linkėjimus jums, kurie susirinkote į Amerikos Lietuvių kongresą New York'e, ir tiems visam krašto amerikiečiams, kuriems jūs atstovaujate. Jūs tenka sveikinti už jūsų įnašą į mūsų demokratiją ir už jūsų troškimą, kad visi jūsų tautiečiai užjūryje galėtų naudotis laisvų žmonių gerovėmis, privilegijomis ir pareigomis, kas mes Jungtinės Valstybės taip gliai branginame. Nepaisydamos tų, kurie jėga ir galia stato aukštą laisvės ir teisingumo. Aš pasitikiu pasaulio žmonėmis ir tikiu, kad tokie vyrai ir moterys, kaip jūs ir aš, gali pasiekti visam pasauliui teisingumo dėsnius pagrįstos taikos ir kad su Dievo pagalba šio tikslo pasiekta. Aš žinau, kad jūs gyve-

nate tuo tikėjimu ir dirbsite drauge su savo valdžia, kad visa tai taptų realybe".

Kad prez. Trumanas buvo gerai susipažinęs su Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų problemomis, galima numanyti ir iš to, jog jis net savo privačiuose laisvuose savo motinai kelis kartus paminėjo Lietuvą, po II pas, kai ro paliktą Sovietų Rusijos vergijoje. Tuo pačiu kartu jis minėjo ir kitas Sovietų pavergtas tautas. Jo eilė laišky yra atspausdinta jo duktės Margaritos knygoje apie savo tėvą.

Rysiai su prez. Johnsonu

Po tragiškos prezidento John F. Kennedy mirties (1963 m. lapkričio 22 d.), velionio vietą perėmė viceprezidentas Lyndon B. Johnsonas. Prezidento poste buvo nuo 1963 m. lapkričio 22 d. iki 1969 m. sausio 20 d. Mirė 1973 m. sausio 22 d. Su velionio prezidentu Johnsonu lietuviai ne daug teturėjo asmenišky kontaktų. Rysiai su juo buvo palaidūs, neišskiriant ir jos tremtinių vargo bei jų įkurdinimo problemas.

Dėmesio verta yra prez. Johnsono telegrama ALT metiniam suvažiavimui, įvykusiam Chicagoje 1964 m. spalio 19 d. Telegrama atsiųsta ALT pirmininkui L. Šimuiui sako:

"Teiktas perduoti mano šilčiausius sveikinimus bei linkėjimus jūsų Tarybai sudarantiems Amerikos lietuvių organizacijoms. Šių organizacijų veikla yra pelnytai branginama visų laisvę mylinčių žmonių Drauge su Jumis Amerika yra pasiaukojusi brangiam savo apsisprendimo principui bei laisvės ir teisingumo idealui, kuriuos tain karštai skelbė prezid. Woodrow Wilsonas. Amerika drauge su Jumis yra pasiryžusi, kad Lietuva vėl būtų atstatyta suverinė ir nepriklausoma valstybė, laisva nuo komunizmo pančių. Kaip amerikiečiai, mes žinome, kokį svarbų vaidmenį yra suvaidinę Lietuvoj gimusieji Amerikos piliečiai ir jų ainiai mūsų mylimo krašto formavimui".

J ALT 1965 m. spalio 23 ir 24 dienomis suvažiavimu Chicagoje sveikino telegramą prez. Johnsono vardu Valstybės departamento pareigūnas Walter J. Stoessel atsakė tokio turinio telegrama:

"Prezidentas prašė mane atsakyti į jūsų spalio 27 d. telegramą, kurioj Amerikos Lietuvių Taryba pasisako už paramą

Lyndon B. Johnson

mūsų politikai Vietname. Toj pačioj telegramoj Taryba prašo prezidentą panaudoti visas galimas progas padėti išlaisvinti Lietuvą. Kaip jūs žinote, Jungtinės Valstybės atsisakė pripažinti Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir, besilaikydamos objektyvumo, nuolat rėmė pavergtųjų žmonių apsisprendimo teise. Ta politika tebegalioja ir šiandien, todėl ji apima ir Lietuvos žmonių teisę".

Asmenišky kontaktų su prez. Johnsonu turėta tais laikais, kai jis buvo senato demokratų vadas. Tame poste jis išbuvo ilgai ir labai daug gero padarė. Prieš Vasario 16 d., kai reikėdavo organizuoti Lietuvos nepriklausomybės šventę kongrese, būdavo kraipiamasi į senatorių Johnsoną, kaip demokratų vadą, prašant paramos. Ir jis tą paramą suteikdavo. Šiuos žodžius rašantis, būdamas ALT pirmininkas, keliais atvejais su juo susitiko senato rūmose. Jam jau esant prezidentu, 1964 m. su juo susitiko Baltuose rūmose. Turėta proga priminti prez. Johnsonui Lietuvos reikalus, į kuriuos jis labai simpatyškai atsiliepė. Tada Baltuosius rūmus patekome su Vincu Kvetkum, atstovaudami Lietuvių R. K. Susivienijimui fraterininių apdraudos organizacijų pirmininkų ir sekretorių specialiam prezidento sukvietame pobūvyje.

Sie keli suminėti faktai parodo, kad tiek prez. Trumanas, tiek prez. Johnsonas lietuviams buvo palankūs, draugiški ir Lietuvos laisvinimo pastangoms simpatizavo ir už jų pastangų įvykdymą ne kartą gana drąsiai pasisakė. Tai reikia vertinti ir jų atminimą pagerbti. Be to, svarbu jų nusistatymą Lietuvos išlaisvinimo atžvilgiu priimti dabartiniams ir kitiems prezidentams.

— Amerikoje yra 32 mil. skautų d-jos narių. Draugija įsteigta 1912 m.

Nostalgiskas Europos dienoraštis

ALFONSAS NAKAS

24 Seniokas ilgai žiūri į vieną, į kitą popierį. Bitte schoen, kommen Sie rein! Tik įpuolus į šaltą komfortą, priešais ateina kitas, daug jaunesnis, mandresne uniforma. Ne man, o seneliui durininkui šaukia: ką įleidai? Ein Engländer. Von der Presse... Tai, kad paskaitė mano kredencialus! Suk į vėlnai. Čia tai jau buvo air-con-di-tion! Pikčiau negu Amerikoje. Iš karto gatavas buvau pirmąją kėdę pabučiuoti. Bet rimitam spaudos atstovui gi nedera. Tai ramiai sau pavaikštinėjau tarp tūkstančių tuščių kėdžių. Lipau aukštyn ir žemyn. Fotografavau būrį plūšančių darbininkų. Aplink juos mėtėsi statybinė medžiaga, įrankiai, aparatai. Jie dar turėjo savaitę laiko. Atvėsus, beveik sušalau per pusvalandį. Išleidamas net nepaklausiau, kokios paskirties šis didžiulis stadionas. Spėjau, kad lengvosios atletikos, nes buvo bėgimo takai su baltomis ir kitokiomis linijomis. Norėjau dar į plaukimo stadioną. Pasisakiau, kad iš spaudos, bet čia ne įrodyti nepraeš. Sako, gaila, šiandien dar tokioje padėty, jog neleidžiame nieko. Rytoj galite ateiti kad ir iš ryto — mielai parodysimė, įleisimė. Užmirškite. Ačiū.

Waldfriedhof

Kitą kartą turėjau draugą. Ne šiaip sau draugą, bet tokį, kokių kiekvienas žmogus tik po keletą teturime. Jis vadinosi Antanas Indrelė. Jis buvo gimęs,

kaip ir aš, Rudziuose ir buvo tik trim ar keturiais mėnesiais už mane vyresnis. Jis augo Kaune, bet vasaras Rudziuose kartą praleisdavo. Pavasario gimnazijoje jis baigė šešias klases ir dirbo pripuolamus darbus. Laisvalaikį grodavo smuiku. Smuikas jo rankose virsdavo poezija. Nežinau, ar jis skaitė gaidas, bet ir komplikuočiausią melodiją, kartą išgirdęs, perkeldavo į savo smidų ir stygas. Anais pasakiškais vaikystės ir jaunystės metais, nežinant, kad Lietuva artėja į pradžią, turėdavome daug džiaugsmo. Antano Indrelės smuikas būdavo nemažos dalies džiaugsmo kaltininkas. Kita Antano yda buvo jo dosnumas. Gyveno pagal šūkį kas mano tas ir tavo, arba jūsų visų. Užtat cento kišenėje neužlaikydavo. Bet jam kažkaip ne nerekėdavo. Vis šiaip taip gyveno.

Muenchene jau smarkiai nugerdavo. Rodos, ir smuiką buvo užmetęs. O kai mes važinavome į Amerikas, Australijas ir Kanadas, tai Antanas nuvažiuojo iki Gauntingo. Džiova tiems, kurie visko turi, jau nebe įjista. Tik tokie, kurie visko turi, džiovos ir nebepajįsta. Antanas nieko neturėjo. Neturinių negydo, kad pasveiktų. Neturinių tik apgydo ir, gal būt, jais eksperimentuotų. Tarp Gauntingo ir Muencheno Antanas laviravo kuo ne dešimtmetį. Mudviejų korespondencija nenutrūko. Jo laišškai būdavo optimistiški, su humoru. Kartais pasiūsydavau jam kokį drabužį ar maisto siuntinėli, bet apie tai man gėda ir prisiminti, nes niekada jam nepadėjau tiek, kad ir pats būčiau patenkintas.

Jo paskutinis laiškas buvo rašytas prieš 1958 metų Velykas. Esą, plačiai aplopyti. Nešiojas iš vagonų cukraus maišus, kad šventėms turėtų puode viščioką ir butelį vyno ant stalo. Gagužės vidury gavau laišką iš lietuvio kunigo. Esąs paprašytas ponios Indrelės, kuri yra vokiečių tautybės, kad man praneštų,

Antanas Indrelė mirė 1958 metų balandžio 25 dieną ir palaidotas Waldfriedhof kapinėse. Ar tie cukraus maišai jį papiovė? Ar visus džiovintus žuventus pavasaris (nes Muenchenas balandžio gale sužįsta milijonais rožių ir alvyvų)? Ne vien draugo netekimas mane skaudino, o ir tai, kad man jis niekada nebuvo parašęs, jog yra vedęs. Norėdamas daugiau sužinoti apie draugo mirtį, rašiau du ar tris laiškus našlei, bet Frau Indrelė nė žodžių neatsiliepė.

Po keturiolikos su puse metų atvažiuavau aplankyti draugo kapą. Ta pačią liepos keturioliką apžiūrėjus olimpiados pastatus, bandžiau pasiekti Waldfriedhof. Pasiekti tai pasiekiau. Pro paminklus, pro kryžius ir gėlėm paženklintus kapus, plačiais ir siaurais takais pasiekiau administracinį pastatą. Jis buvo prieš keliolika minučių uždarytas. Grįžau rugpjūčio penkiolikąją iš pat ryto ir kapinių raštinėje atsiradau pirmasis. Pasakiau: tikrą mirties datą. Jo pavarde surado storoje knygoje labai greitai. Oh, schade sehr schade, mein Freund. Herr Indrelė buvo palaidotas 213 sekcijoje. Bet ji laidojės Muencheno miestas savo lėšomis. Tokie kapai laikomi tik septynerius metus. Antano Indrelės kapas sulgyntas su žeme 1965 metais. Es tu mir Leid... Parodykite man žemėlapyje, kur yra 213 sekcija. Mielai. Paėmė kapų planą ir aprėžė pieštuku 213-tą. Visą valandą vaikščiojau ten. Prie tvoros, tiesa, nes kaip gi kitaip, jeigu miesto lėšomis. Bet vietos būta gražios. Vieta ir dabar graži, nes lygi, vienoda aksominė pievutė ten želia. Kaip neželti, jei ten guli džiovintikas Antanas ir šimtas kitų tokių, kaip jis. Ant jo krūtinės nebėra kauburėlio. Nėra gėlių. Nėra kryželio. Nėra vardo. Nėra raidės. Nėra skaičiaus. Waldfriedhof kapuose Muenchene Antanui Indrelėi priklauso visas 213-tas plotas...

(Rus daugiam)

LIETUVIŠKAS ŽODIS ORO BANGOMIS

Tenka gyventi pietinėje New Jersey, tik skersai upės nuo Philadelphia. Vieta tuo patogi, kad tai yra pusiaukelė tarp New Yorko ir Baltimorės, taigi trijų lietuviškų kolonijų artumoje. Ne visada įmanoma kiekvienoje tų kolonijų atsilankyti, bet jų lietuviško gyvenimo pulsą tenka pajusti radijo bangomis. Štai, šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 prabyla Philadelphia lietuviško bendruomenės Balsas, 4 valandą pasigirsta dr. J. Stuko Lietuvos Atsiminimų valanda iš New Yorko. Sekmadienio rytą tenka ilgokai sukintėti radiją, kol vargais negalais pasigauna Romą Kezį ir jo "Laisvės Žiburį" iš New Yorko, gi už valandos sukasi antena priešingon kryptin iš kur skrieja Baltimorės "Lietuviškosios Melodijos". Pirmadienio vakarais iš Seton Hall universiteto pasigirsta vėl malonus dr. J. Stuko ar studento Rychio Bakčino balsas ir lietuviška muzika, tai kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų kalba. O prieš porą metų nutilo "Gintaro Kranto" anglų kalba pusvalandis Philadelphiaje, vedamas G. Mirono ir A. Mažeikos, kurio net ir šiandieną pasigirsta. Visos šios radijo valandėlės skirtingos savo turiniu, žinių perdavimo technika ir apskritai programa, tačiau jų besiklausant galima susidaryti išpuodį apie tų vietovių lietuvišką gyvenimą, kuris taip pat yra skirtingas.

Sausio 7 d. Baltimorės radijo valandėlė paminėjo savo gyvimo 25 metų sukaktį, gi sausio 13 d., tos sukakties progą buvo suroštas koncertas, kuriame programą atliko solistė Gina Capkauskienė. Koncerte pritrūko net ir stovimų vietų, kas negausioje Baltimorės kolonijoje retai pasitaiko. Tas parodė, kad Baltimorėje radijo valandėlė yra ne tik populiari, bet ir svarbi lietuviškumo išlaikymui, šalia lietuviškosios Sv. Alfonso parapijos, lietuvių svetainės bendrovės, liuanistinės mokyklos ir įvairių organizacijų. Šios valandėlės dėka palaikomi santykiai ir su kitomis tautybėmis. Pvz. G. Capkauskienės koncertas buvo gražiai paminėtas ir vietos vokiečių radijo programoje, o prieš keletą metų vokiečių valandėlės vedėjas net buvo iškvietęs "Grandinėle" į Baltimorės vokiečių "Octoberfest", kur ji pasirodė daugiatūkstantinei miniai.

Baltimorės lietuvių radijo valandėlė buvo įsteigta 1948 metais, Juozo Ruzgės ir Alberto Juškauskos-Juškaus, čia gimusių lietuvių. Išvykus J. Ruzgį, talkon atėjo Kęstutis Laskauskas, naujasis ateivis. Programa yra vedama anglų ir lietuvių kalbomis, tiek muzika, tiek žinios taikoma senosios emigracijos ir pokariniam ateiviams, kurioje vengia ma kontroversijos ir ribojamasi vietinėmis žiniomis, tuo pačiu neieškant meninių ar kultūrinių plonybių. Ši valandėlė išilakė 25 metus, daugumoje Alberto Juškaus apskrumo ir neišsiamos energijos dėka. Teko girdėti, kad jo jauno tėvelis yra prašęs visada dirbti su lietuviu. Ši prašyma Albertas ir vykdė. Užimdamas aukštą pareigą Baltimorės miesto ugniesgais departamente, visą savo laisvalaikį pšvenčia lietuviškam judėjimui. A. Juškaus ir K. Laskausko darniu darbu, Baltimorė gali pasigirti žymiai gražesniu senosios ir naujosios lietuvių gyvenimu ir darbu nei kitos lietuviškos kolonijos.

Seniausia iš aukščiau paminėtų radijo valandelių yra dr. J. Stuko "Lietuvos Atsiminimų" valanda New Yorko. Jo programa įvairesnė, plačiau paličianti lietuvišką gyvenimą. Taip pat, ir talkininkų būrys gausnes. Klausytoją žavi Irenos Veblaitienės balsas, iki ašarų juokina Vitalis Žukauskas — Dėdė Anupras ir jo talkininkai: M. Žukauskienė,

T. Dėdinienė, T. Alinskas. Daug vietos tose programose skiriama ir Lietuvos laisvinimo reikalams. Per paskutinius mėnesius buvo vedamas vėjus sutelkti aukų Brazilijos katalikų jaunimo organizacijai, pažadėjusiai surinkti Brazilijoje virš pusės milijono parąšų, reikalaujančių Lietuvai laisvės per Jungtines Tautas. Dr. J. Stukas išlaiko kultūrinę lietuvių programą anglų kalba iš Seton Hall universiteto radijo stoties. Čia be jokių komercinių skelbiimų perduodama lietuviška muzika ir žinios, liečiančios lietuvių išeiviją ir pavergtą Lietuvą. Per praėjusių Kalėdų šventes amerikiečiai klausytojai buvo supažindinti su lietuviškais Kalėdų papročiais ir tradicijomis, gi lietuviui klausytojui teko maloniai nustebti išgirdus lietuviškas kalėdines giesmes atliekant JAV kariuomenės chorą.

Jauniausia metų skaičiū radijo valandėlė tai "Laisvės Žiburys", vadovaujamas Romo Kezio. Ši valandėlė daugiau politinio pobūdžio, nevengianti kontroversijos, atštresnių pasisakymų įvairiais klausimais. Joje gausu reportažų, pasikalbėjimų su įvairiais veikėjais anglų ir lietuvių kalbomis, "Laisvės Žiburys" vedė stiprią akciją už Brazilijos, Kudirka, Simokaičius, Romo ir Daivos Kezių nepašaltantį veikla Lietuvos laisvinimo darbe atspindi ir tose radijo programose. Tiesiog stebėtina, kad "Laisvės Žiburio" parengimai ir koncertai New Yorko sutraukia daugiau žiūrovų nei panašūs koncertai rengiami kitų organizacijų.

Šiais metais suėis 20 metų, kai Philadelphiaje skamba "Bendruomenės Balsas", sparčiai artėjantis prie tūkstantinės programos. Šiai valandėlei per paskutinių dešimtmečių vadovauja Henrikas Savickas, Philadelphiajos "Bendruomenės Balsas" nėra tvarkomas privačių asmenų, bet Lietuvių Bendruomenės apylinkės. Gal dėl to ir jo finansinė padėtis yra žymiai sunkesnė nei kitų radijo valandelių. Čia visų organizacijų pranešimai, skelbiimai perduodami dykai, o aukų už juos nevisada susilaukiama. Todėl, dažnai radijo vedėjui tenka iš savo kišenės apmokėti pokštelių, garsinių juostų ir rekordavimų instrumentų išlaidas.

"Bendruomenės Balsas" transliuojamas tik AM banga, girdimas ne tik Philadelphiaje ir apylinkėse, bet siekia ir New Jersey nuo Atlantic City iki Elizabeth. Programų lygis nėra vienodas. Dažnai jos paįvairinamos reportažais, pasikalbėjimais ir

mūsų kultūrininkų paskaitėlėmis, pasinaudojama ir Chicago "Mar gučio" atsiunčiama medžiaga, ypač Pelkų Žiburėliu. Be nuolatinio vedėjo H. Savicko, kartais programas praveda ir kiti. Nors kai kas ir nusiskundžia programų vienodumu, tačiau palyginus su kitų, nors ir gausesnių tautybių, programomis, transliuojamomis iš tos pačios stoties, lietuviškoji yra visais atžvilgiais pranašesnė. Deja, dėl nepatogaus laiko, sunku į "Bendruomenės Balsą" įtraukti mūsų jaunimą, nes tuo laiku vyksta liuanistinės mokyklos pamokos.

Nepaprastai gaila, kad praėjusį rudinį vykusiose radijo ir spaudos darbuotojų dienos Tabor Farm, nedalyvavo nei vienas iš čia suminėtu radijo valandelių vedėjų. Atrodo, kad ten rytinis pakraštys kaip ir nebuvo atstovaujamas. Gal suradus patogesnę susisiekimo atžvilgiu vietovę būtų galima susilaukti ir didesnio dalyvių skaičiaus. Neabejotina, kad panašūs suvažinimai radijo darbuotojams būtų visais atžvilgiais naudingi, ypač susipažinimui, žinių pasidalinimui ir informacijai.

Peržvelgus šių kelių radijo valandelių įnašą į lietuvišką gyvenimą, tenka išreikšti jų vedėjams gilia padėką už įdėtą darbą ir pastangas, nes nei vienas pajustume tuštumą, jei lietuviškas žodis staiga nustojo oro bangomis pas mus skriejęs.

Juozas Gaila

Lietus ir sniegas
Nuotr. I. Valančiaus

— Protinė vergija yra mirties mirtis ir kiekvienas žmogus, kuris išsivaduoja protinės laisvės, yra gyvas savo mirtiesios sielos karstas.

— R. G. Ingersoll

G E L Ė S
Vestuvės, banketai, laidotuvių ir kitokių progų
BEVERLY HILLS GYLYNČIA
145 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

PRISTATYMAS NEMOKAMAI
WINDERS MEDICAL ARTS 3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5-4787
REMBLAK - ROCHKES APOTHECARY 2421 W. 63rd Street
Tel. HE 4-1500
DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI
Mes patalpiname jūsu gydytojų

Kas tik turi gerą skonį,
viską perką pas Lieponį.
LIEPONIS
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pl., 6211 So. Western — PR 8-5875
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9:00 iki 6:00 val. vak. Sekmad. atdara 12 v. iki 5 v. popiet.

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET — TEL. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO IR STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

— Praeity buvo pavojus, kad žmonės gali tapti vergais. Ateities pavojus, kad žmonės gali tapti robotais. — E. Fromm

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio Progra ma Naujojo Anglijo. iš stoties WLYN. 1360 bangos, veikia sekma dienomis nuo 1:00 iki 1:30 val po pietų — perduodama vikiiausiu na saulinių žinių santrauką ir kome tarai, muzika dainos ir Magdūrės pasaka. Šią programą veda Stepas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvė, 502 E. Broad way, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas

MISCELLANEOUS

TELEVIZIJOS
Krautuvė Marquette Parke spalvotos ir paprastos radijai ir stereo.
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — tel. 776-1486

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves, naujas lubas. Taip pat įrengiu kambarius rūsy.
Zigmas. Tel. 651-9625 ar 778-0838

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. YA 7-5980

COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-5320
Ivairių prekių pasirinkimas, moto ciklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI ir AUTOMOBILIAI
V. Valantinas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymui, pėčius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

NAMŲ APSILDYMAS
Taisau senus ir įdodu naujus pėčius, pėčius šilvau: ir alyvinis perdūru dėl dujų. Įdodu vandens šildytuvus.
A. BANYNS — 447-8806

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pa
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 WEST 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

MOVING
SERENAS perkransto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place — WA 5-8063

VALOME
Planame ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BUBNYS, Tel. RE 7-5168

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Geri prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, šaldytuvai, televizijos, doler. sertifikatai, maistas, akordeonai
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TELEF. WA 5-2781

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų
823 WEST 34th PLACE
Tel. FRontier 6-1882

Remkite tuos biznieriū, kurie skelbiasi "Drauge".

CLASSIFIED GUIDE

PADAIVIMUI
Parduodamas smulkas, tobulam stovy. 1926 m. kainavo \$175.00. Parduos nebrangiai už \$110.00.
BE 8-0863

REAL ESTATE
Chicago Ridge — Fully rented de luxe apartment building, air conditioned, carpeting, etc. Ideal for condominium conversion.
7005 W. 99th St. GA 3-2994

PAŽVELK
Prieš 10 metų, priešais Marquette parką, statytas. Lūksus pajamų mūro namas. 5 kamb. ir 3 kamb. butai. Karpetai. Naujas garažas. Daug priedų. \$31,500.
Modernūs 8 kamb. mūro rezidencija. 1 1/2 vonios. Nauji puošnūs karpetai. "Built-in" lūksus virtuvė. Mūro garažas. Du greta po 30 pėdų lotai. \$33,500.
6 1/2 kamb. didelis Georgian. 1 1/2 vonios. Įrengtas sausas beismantas. 2 auto garažas. Aple 20 m., kaip naujas. \$23,000.
2 butų, 6 m. lūksus mūras. 2 auto mūro garažas. Vienas mūras įrengtas beismantas. Art. ofiso. \$48,800.
9 kamb., 9 metų mūro rezidencija. 2 modernios vonios. 2 atskiri šildymai. Centr. oro vėsinimas. Garažas. Art. Kedzie ir parko. \$40,000.
2 butų mūras. Art. vienovely. no. 2 auto mūro garažas. Gazu šildymas. \$28,500.
6 kamb. modern. medinis. Naujas gazu šild. Kabinetu virtuvė. Art. Marquette. \$15,800.
Modernūs 6 kamb., 14 metų mūras. 40 p. lotas. Garažas. Centr. oro vėsinimas. Įrengtas beismantas. baras. 1 1/2 vonios. \$24,000.
Originalus apartamentinis mūras. Alumin. langai. Naujas gazu šildymas. Ir garažas. Platus aptvertas lotas. Pajamų \$6,600 metams. Prašo \$45,000. pritis rimtas derybas.
Pūkus 2-ju butų mūras. 20 metų atskiri šildymai. Keramikos vonios. Kabinetu virtuvė. Alumin. langai. Geležinės tvoros. Garažas. Art. mūro \$28,000.
12 butų mūras Marquette pke. \$17,500 pajamų metams. Našla prašo \$4,000.
Platus vertingas lotas Mary pk. prie mokyklų. Kaina \$9,900.
8 kamb. 1 1/2 aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas. Art. 53 ir Kedzie. \$32,000.
2 butų namas. Platus lotas. Garažas. Art. mūro \$22,000.

VALDIS REAL ESTATE
7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200
Mūr. bungalow — 6 kamb. Dideli miegamieji. Modernos vonia ir virtuvė. Mūr. garažas. Platus sklypas. Daug priedų. 64 ir California. \$26,900.
4 miegamųjų su 3 tualetais. Moderni virtuvė. Dideli kambariai. Garažas. 32 p. sklypas. Tuojau galima užimti. Gerai prižiūrėtas. Nebrangus. 64 ir Artesian.
10 butų, 10 metų amžiaus. Gazu pko rajone. Geros palamos.
Insurance — Income Tax
Notary Public

SIMAITIS REALTY
2951 W. 63rd St., 436-7878
NEMOKAMAI SURANDAME NUOMININKUS
Prie 71 ir Troy. Tuščias, galima tuojau užimti. 3-ju miegamųjų mūro namas. Centr. šaldymas. Įrengtas rūsys. Garažas. \$28,500.
Prie 72 ir Albany. Naujesnis 2-ju aukštų. Butai po 5 1/2 kamb., po 3 miegamuosius. Įrengtas rūsy. 2 maš. mūro garažas. \$49,900.
Prie 66 ir Rockwell. 2 aukštų mūr. 2 butai po 6 kamb. Atskirus šilumos. Garažas. \$31,500.
Prie 71 ir Fairfield. 1 1/2 aukšto. Naujesnis mūras. Art. mokyklos. 4 ir 3 1/2 kamb. butai. Pilnas rūsys. Garažas. \$35,900.
Investuokite į mūrą. 2-ju butų po 4 kamb. ir šnometu krautuvės patalpa. \$4,200 metinių pajamų. Tik \$19,500.
Lengva tapti namo šeimininku. Štai 4 kamb., 2-ju miegamųjų medinis. Maži takai. Tik \$15,000.
Prie 62 ir Rockwell. Modernus 3-ju butų mūras. Butai po 3 miegamuosius ir 3-ju kamb. butas rūsy. \$45,000.
Prie 60 ir Sacramento. 13 butų, gerai prižiūrėtas mūras. Pirkėsite už \$125,000.
Prie Puleski ir 64-os Hukusinis 12 butų, 7 metų senumo. Prie 72 metus (išimoka)
Marquette pke. prie 72 ir Western 4 biznio lotai su 5 kamb. mediniu namu. Nebrangiai.
Lemonte — miestelio ribose. parduodamas 45x135 p. lotas. Pirkėjui pagoldaujant gali pastatyti pagal pagoldavimą.

BUD'S R. E. & INS.
BALYS BUDRAITIS
4369 So. Archer Avenue
TEL. — 254-5554

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų valdymas — Income Tax
Notariatas — Vertimai
APDRAUDŲ AGENTŪRA
BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6465 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

FLORIDOJE
nejudomo turto reiklauso visiems
mielai patarnauja
PAULIUS LEONAS,
KEYES Co. Realtors, 1023 Lincoln Rd. Mall, Miami Beach, Fla. 33139
Tel. 531-5803, vakarais 861-2430

HELP WANTED — MOTERYS
REIKALINGA MOTERIS namų valymo darbui 1 ar 2 dien. savaitę Beverly rajone. Kalbėt nors kiek angliskai. Skambint 779-3730

VYRAI IR MOTERYS
Component assembler
Full or Part Time
If you have a high school diploma, good manual dexterity and a keen eye for detail we have many good jobs at Zenith Radio Corp., Components division.
We will train you to operate a variety of equipment used in the assembly of micro-circuit devices at our modern facility in Elk Grove Village. Must have car.
Applicants Should Contact
Mr. J. Pivec — 745-2500
Daily 9 a. m. to 5 p. m.
Zenith Radio Corp.
1851 Arthur Avenue
ELK GROVE VILLAGE, ILL.
An Equal Opportunity Employer

REAL ESTATE
SIMKUS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
Tvarkingal patarnauja visas Real Estate reikalias. Be to čia veikia Notariatas, daromi ir lūdimai vertimai, užpildomi pildetybės pareškimai ir įvairūs blankai.
4259 S. Maplewood — CL 4-7450

MIAMI BEACH IR VISOJE FLORIDOJE
nejudomo turto pirkime ar pardavime mielai tarpininkauja
ANTANAS VAINA — F. MARTIN
Real Estate. 410 — 71st St. Miami Beach, Fla. 33141. Tel. (305) 864-3586.

Savininkas parduoda 11 butų namą Worth, Ill. Geros pajamos. Kilimai, vitrimui krosnys, šaldytuvai, air conditioning.
423-8290 arba 448-7946

6 butų lūksusinis namas su prijungtu 2-ju maš. garažu. 7355 S. Kedzie. \$89,500. Kreiptis į savininką tel. 778-6957

PROGOS-OPPORTUNITIES
PARDUODAMA
TAVERNA
IR NUOSAVYBĖ
Skambinti — 582-0884

DEMESIO!

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
Radijo Valanda jau 30 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut v. v. (Vadovauja prof. J. Stukas meg. FM).
cut lietuviams! Kas šeštadienį, nuo 4 iki 5 val. p. p. iš WEVD Stoties New Yorko (1330 kll. AM ir 97.5 Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas 1467 Force Dr.
Mountainside, N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code 201)
Kviečiame taip pat klausytis — Lietuviškų Kultūrinių Valandų anglų kalba, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties: (New Jersey WSOU) (89.5 meg. FM) Pirmad. 8:05-9:00

GERIAUSIA DOVANA JAUNOMS MARIOMS
Jei jūsų marti yra lietuviė ar kitos kilmės, geriausia vedybinė dovana yra naujai išleista knyga Juzės Daužvardenės
Popular Lithuanian RECIPES
Penktąji laida
Visų įprastų lietuviškų valgių receptai yra šioje knygoje. Nurodymai trumpi, aiškia anglų kalba surašyti, ir lengvai įvykdomi.
Kaina tik \$3.00
Užakymus siųskite:
DRAUGAS
Chicago, Ill. 60629
4545 W. 63rd Street

Perstuntimo išlaidoms prašoma pridėti 25 ct., o Illinois gyventojai pridėda dar 15 ct. mokesčiams.

NIGHT JANITOR
EXPERIENCED JANITOR FOR NIGHT WORK.
Apply in person.
GRANE TRUCKING CO.
1001 So. Laramie Avenue

HELP WANTED — VYRAI
MEN — Good jobs with future in our photo department. Learn a trade, we will teach you. Must be dependable. You will like working for us. The Reproduction People — the largest in the Midwest.
ALFRED MOSSNER COMPANY
108 West Lake St. Room 200
Phone 372-8608 — Mr. Thomas

MACHINE OPERS.
Envelope machine. Positions on 3rd shift. Good salary and benefits.
CALL — 359 - 2455
Colfax Lithograph
345 Eric Drive
PALATINE, ILLINOIS

MACHINISTS
S & C ELETRIC CO.
Was born and raised in Chicago and we're going to stay —

We are committed to Chicago — and we just won't move to the Suburbs! We are expanding our facilities right here, in a Modern Industrial Park setting, on the far Northside of Chicago — Now We Need Experienced
MACHINIST TO JOIN US.

TOOL & DIE MAKERS
* **TOOL ROOM MACHINISTS**
TOOL & CUTTER GRINDER
MECHANIC-MACHINE TOOL
* **MILLING MACHINISTS**
* **CHUCKING MACHINISTS**
TOOL DESIGNER

* Requires set - up experience. 1st & 2nd Shift Openings
10% Shift premium and overtime available.

S & C ELECTRIC CO.
6601 No. Ridge Blvd.
Chicago, Ill. 60620
APPLY IN PERSON OR
CALL 338-1000
An equal opportunity employer

General Maintenance MAN
Prefer heavy electrical experience. Knowledge of hydraulics and asset.
Company benefits include:
• Complete insurance program
• Vacation
• Profit sharing and numerous other benefits.
Call MR. KING — 261-1200
For Appointment

WOOD WORKING FOREMAN
Progressive manufacturer of occasional tables requires individual exper. in Wood Working. Company manufactures mitre folded wood products. Any wood working experience will be considered.
Company benefits include:
• Complete insurance program
• Vacation
• Profit sharing and numerous other benefits.
CALL
Mr. Reynolds at 261-1200
For appointment

CUSTODIAN WANTED FOR CHURCH
to live in.
CALL LO 1-4748
MACHINISTS
Capable of setting up Eng. Lathe. Exp. Top pay. Ins., Profit shar. In Northbrook, Illinois
TEL. — 763-8070

Dr. V. Sruogienė kalba Lietuvių Tautiniuose namuose vasario 4 d.
Nuotr. Z. Degučio

SKĖMA JAUNIMO TEATRE

Kūrybingas lietuvių jaunimas, susidomėjęs teatru, sėkmingai dirba Dramos studijoje, kuri veikia Liet. Bendr. Kultūros fondo globoje.

Šeštadienį ir sekmadienį ši jaunimo dramų studija Jaunimo centre scenon išvedė A. Skėmos sudrąmintas kūrinį „Trys apie traukinį“.

Scenoje buvo perteikti trys gabalai: Caro vagonas — Igno Skaidros kelionė; Alter Postweg — Skaidros kelionė ir šventoji Inga — Skaidros sugrįžimas.

Scenoje pasirodė gausiai mūsų jaunimo: E. Būtenas (Skaidra), N. Sparkytė (Igno samonė), A. Žygas (trijose vaidmenyse), D. Bilaišytė (Igno motina ir Rusė), A. Vaitkevičius (trijose vaidmenyse), R. Martytė (Darbininkė), D. Kiudulaitė (Informacija, A. Cibaitė (Kioskininkė), V. Jurgilaitė (E. Ondinė), D. Černiauskaitė ir V. Lievininkaitė (Dvi moterys), R. Weinhoferytė (Siuvėja), L. Rudaitytė (Dainininkė), R. Weinhoferytė (senė), D. Kiudulaitė (Kapų prižiūrėtoja), R. Likanderytė (E. Kranich), D. Petkūnaitė (Senė Lang), D. Markelytė (I. Karalūnaitė), L. Rudaitytė (Žmogus, kuris ilgai tyli).

Jau pačiame pirmame veiksmo buvo mažu stebėti, kad jaunieji aktorai rūpestingai paruošė išmokę savo roles, drąsiai jautėsi scenoje, ryškiai lietuviškai kalbėjo. Tik sudramintuose Skėmos veikalų gabaluose mažai veiksmo, be ko nelengva pinti dialogus. Daugiausia gyvumo antrame veiksmo, kur scenos — traukinių stoty, gatvėje, bažnyčioje, kapuose.

Trečias veiksmas scenon atnešė antrojo pasaulinio karo baisumus, pergyvenant juos bomboms krintant pasikalbėjime traukinyje.

Skėmos veikaluose gausu modernios egzotikos, avangardinio abstraktizmo. Tą sunkią prozą nelengva sudraminti, juo labiau jaunimui vaidinti. Abejotini ir pedagoginiai atžvilgiai kai kurie vulgarūs išsireiškimai.

Reikia pasidžiaugti pastatymo organizatoriais, režisorės kruopštumu, jaunimo ryžtu dramų studijoje lavinantis vaidyboje. Matyt, jaunųjų aktorių nuosirdžiai padirbėta. Jų lietuviška kalba — gera. Jaučiamas scenos pamėgimas ir noras dirbti, kas duoda gerų vilčių ateičiai.

Verta pagarbos režisorės Z. Numgaudaitės iniciatyva ir darbštumas. Jos ir scenarijaus sudarymas, muzikiniai ir kiti efektai. Daug čia lėmė ir koordinatoriaus A. Kairio pastangos. Apšvietime talkino Vyt. Žygas.

Jaunimo dramų studiją lanko 3 berniukai ir 13 mergaitė, visi aukštesniųjų mokyklų auklėtiniai. Pusė jų iš Marijos aukšt. mokyklos. Mergaičių gausumas lėmė, kad buvo rinktasi veiksmas, kur daugiau mergaičių vaidmenų. Pastatymui buvo ruošiasi pernai, bet Jaunimo kongresas sukiudė.

Režisiorė Z. Numgaudaitė pati yra buvusi Marijos aukšt. mokyklės, Illinois universiteto

baigė dramų kursą, dabar dėsto Marijos aukšt. mokykloje ir siekia magistro laipsnio dramoje. Džiaugiasi, kad ši jaunųjų aktorių grupė uoliai dirba ir rodo daug entuziazmo. Pagrindinį vaidmenį atliko E. Būtenas, parodydamas daug sugebėjimų.

Talentų yra, parinkus ateičiai tinkamesnį veikalą, būtų ir publikos gausiau.

J. Žvilbutis

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

SAULIAI MINES
VASARIO 16-JĄ

Vasario 11 d. 2 val. p. p. Vyčių salėje Vytauto Didžiojo šaulių kuopa ruošia vasario 16-tos minėjimą su programa. Po programos vyks šaulių metinis susirinkimas, bus renkama valdyba.

Po susirinkimo sesės šaulės ruošia valdės, šauliai turės progą draugiškai pabendrauti, pasidalinti mintimis apie šaulių veiklą ir prisiminti apie nepriklausomos Lietuvos ruošius šaulių minėjimus.

J. Kaunas

DARIAUS IR GIRENO LIT. M. KONKURSAI

Daila Ancevičienė, Algis Trinkūnas ir Giedrė Zumbakienė sudaro Dariaus ir Gireno lietuviškos mokyklos piešinių konkurso jūry komisiją. Konkurse gali dalyvauti visi Dariaus - Gireno mokyklos mokiniai. Bus įteikiamos premijos už paveikslus, kurie geriausiai pavaizduos lietuvių, Puntuką, Nepriklausomybės varpą, Nežinomo kario paminklą, lietuviškus kryžius, lietuvišką sodybą. Vytį, lietuvių vėliavą (vaikų darželis ir I skyrius). Galima įduoti tik vieną paveikslą vienos kategorijos. Galima įteikti paveikslus vienos arba daugiaus kategorijų. Piešinius įduoti Indrei Tijūnėlienei (VI skyriaus mokytojai) ne vėliau 1973 m., vasario 28 d. In.

tuvišką sodybą. Vytį, lietuvių vėliavą (vaikų darželis ir I skyrius). Galima įduoti tik vieną paveikslą vienos kategorijos. Galima įteikti paveikslus vienos arba daugiaus kategorijų. Piešinius įduoti Indrei Tijūnėlienei (VI skyriaus mokytojai) ne vėliau 1973 m., vasario 28 d. In.

Vytauto Didžiojo kuopos Chicagoj šaulio Alekso Pipiro šermenys prie jo karsto stovi iš kairės: garb. sarg. J. Pranaitis, k. G. T. pirm. Algirdas Budreckas, velionio artimieji p. Garalevičiai, k. pirm. Vladas Išganaitis ir garb. sarg. L. Vitkus. Platesnis apie velionį apasymas buvo ruoštas vasario 3 d. laidoj. Nuotr. Cipr. Genučio

MES TEBEMOKAM

6% už 2 Metų
Certifikatus
(Minimum \$5,000)

5 1/4% už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum \$1,000)
Open Mon. 9-8; Tues. Thurs. Fri. 9-5; Sat. 9-1; Closed Wed.

SAINT
ANTHONY
SAVINGS

1447 So. 49th Court
Cicero, Ill. 60650
TEL. — 656-6336
Joseph F. Gribauskas,
Executive Secretary

DR. V. SRUOGIENĖS PAGERBIMO POPIETĖ

Lietuvių moterų federacijos Chicago klubas drauge su Liet. Taut. namų vadovybe įvedė gerą paprotį — supažindinti su žymiosiomis Chicago moterimis.

Tuose parengimuose jau buvo pagerbtos gen. kons. J. Daužvardienė, rašytoja B. Pūkelevičiūtė, o sekmadienį, vasario 4 d., istorikė dr. V. Sruogienė.

Pobūvį atidarė feder. pirminkė K. Leonaitienė, supažindinti su istorike ir pakvietė vadovauti jauną istoriką V. Krapauską, baigusį De Paul universitetą ir siekiantį magistro laipsnio. V. Krapauskas yra jaunųjų lietuvių istorikų dr. jos pirminkas.

Jis iškėlė plačius mūsų istorinės sugebėjimus ir jos atliktus svarbius studijinius darbus. Federacijos vicepirminkė A. Velbasienė paskaitininkė papuošė dailia orchideja.

Dr. V. Sruogienė laikė paskaitą tema: „Lietuvos pilys ir kai kurie su jomis susiję įvykiai“. Pradžioje paašškino skirtumą tarp piliakalnio ir pilies. Piliakalnyse buvo medinės pilys ir sunyko. Pilys — tai išlikusieji mūrai.

Kalbėjo apie Kauno pilį, apie kurią istorinės žinios yra nuo 1316 m., nuo kryžiuočių puolimo. Davė kronikos ištiraus apie kryžiuočių apgultį. Pirmą kartą Vytauto priesaiką visada kovoti prieš kryžiuočius. Pažymėjo, kad pilį išgriovė rusai 1655 m. pirmos invazijos metu.

Kalbėjo apie Trakus, kur buvo trys pilys: senieji Trakai (kur nieko neliko, o ten Vytautas buvo gimęs), pusiasalio pili — Kęstučio (statyta Gedimino) ir salos pili. Visas jas rusai išgriovė.

Pirminė visas didžiules pilis, kurios teberiošo: Medininkų (buvo didžiausia ano meto Europoje, Gardino (neseniai rasti vaizdai, kaip atrodė ten Vytauto statyta pili). Biržų — irgi rusų išgriauta. Lucko (kur buvo Vytauto tarptautinis kongresas). Nė vienas valdovas Europoje tokiam plote neturėjo tiek pilių.

tuvišką sodybą. Vytį, lietuvių vėliavą (vaikų darželis ir I skyrius). Galima įduoti tik vieną paveikslą vienos kategorijos. Galima įteikti paveikslus vienos arba daugiaus kategorijų. Piešinius įduoti Indrei Tijūnėlienei (VI skyriaus mokytojai) ne vėliau 1973 m., vasario 28 d. In.

tuvišką sodybą. Vytį, lietuvių vėliavą (vaikų darželis ir I skyrius). Galima įduoti tik vieną paveikslą vienos kategorijos. Galima įteikti paveikslus vienos arba daugiaus kategorijų. Piešinius įduoti Indrei Tijūnėlienei (VI skyriaus mokytojai) ne vėliau 1973 m., vasario 28 d. In.

Vytauto Didžiojo kuopos Chicagoj šaulio Alekso Pipiro šermenys prie jo karsto stovi iš kairės: garb. sarg. J. Pranaitis, k. G. T. pirm. Algirdas Budreckas, velionio artimieji p. Garalevičiai, k. pirm. Vladas Išganaitis ir garb. sarg. L. Vitkus. Platesnis apie velionį apasymas buvo ruoštas vasario 3 d. laidoj. Nuotr. Cipr. Genučio

SV. TEYAS PRIĖMĖ ETIOPIJOS AMBASADORIŲ

Katalikų Bažnyčios ypatingą rūpestį ūkiniai besivystantys kraštai išreiškė Popiežius Paulius VI, priimdamas naują Etiopijos ambasadorių prie Apaštaly Sosto, Agedę, kuris įteikė savo skiriamuosius raštus.

Bažnyčios veikla Etiopijoje geriausiai įrodo — kalbėjo Paulius VI — kad ir katalikų Bažnyčia iš savo pusės padaro visa, kas galima, padėti ūkiniai besivystantiems kraštams, keliant pažangą švietimo, mokslo, medicinos ir kitose srityse. Pirmąs glaudžius Apaštaly Sosto ryšius su ilgų amžių krikščioniškąja tradicija Etiopijoje, Paulius VI priminė daugelį tos tradicijos apraiškų, kaip didingus senovės vienuolynus, gražią liturgiją, gausius religinio meno lobius, brangius rankraščius...

Baigdamas, išreiškė viltį, kad etiopų gilus religingumas ir ekumeninė dvasia padės dar labiau išplėsti draugystės ir bendradarbiavimo santykius tarp Etiopijos ir Apaštaly Sosto.

Naujasis Etiopijos ambasadorius, pasveikinęs Popiežių etiopų tautos ir imperatoriaus bus supažindinti ir patys atliks programą. Norima sujungti būsimus lietuvių akademikus, kad liktų savųjų tarpe.

J. Daugailis

Mylimai žmonai ir motinai

A. + A. MARIJAI KAZRAGIENEI mirus, vyrą JUOŽĄ, sūnų VITĄ, bei dukteris AGRIPI-
NĄ VASKEVIČIENE ir KRESCENCIJĄ SMILGIENĘ su
šeimomis nuosirdžiai užjaučia

A. L. E-nės
East Chicagos apylinkė

Panevėžiečių klubo nariui

A. + A.
KAZIMIERUI JUKNIUI mirus,
jo artimiesiems liūdesio valandoje reiškiam
nuosirdžiai užuojautą.

Panevėžiečių klubo
valdyba ir nariai

Lietuvių Istorijos Draugijos nariui

A. + A.
KAZIMIERUI JUKNIUI mirus,
reiškia užuojautą broliui JUOŽUI, giminėms ir drauge
liūdi

Lietuvių Istorijos Draugijos
Valdyba ir Nariai

Mylimas vyras ir tėvas

A. + A.
JUSTINAS ŠIRVAITIS
61 metų amžiaus
staiga mirė, sekmadienį 12 val., pietų laike, vasario 4 d.,
Clevelando, Ohio.

Kūnas pašarvotas Jokubs koplyč., 936 E. 185th St.
Laidotuvis įvyks trečiadienį, vasario 7 d., Visų Sielų
kapinėse.

Praneša: nuliūdusi žmona Domicelė, duktė Ramunė,
sūnus Algis ir jo žmona Dalis.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIAKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽENAS VITA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DRAUGAS, antradienis, 1973 m. vasario mėn. 6 d.

5

GELIŲ PARODA

Chicagijoje, McCormick parodų rūmuose, 22 gatvė prie ežero, nuo kovo 24 iki bal. 1 d. įvyks gelių paroda, kuri užims 300,000 kvadratinį pėdų. Jos rengėjai skelbia, kad tai bus didžiausia pasaulyje gelių paroda.

Chicagijoje, McCormick parodų rūmuose, 22 gatvė prie ežero, nuo kovo 24 iki bal. 1 d. įvyks gelių paroda, kuri užims 300,000 kvadratinį pėdų. Jos rengėjai skelbia, kad tai bus didžiausia pasaulyje gelių paroda.

A. + A.
O. Palubinskaite - Dučmanienė
mirus,

visiems mieliems žmonėms, pareiškusiems ar pakelbusiems užuojautą, aukojuosiems šv. Mišioms,
gedėjusiems drauge su mumis ir tuo būdu švelninusiems mūsų skausmą. Labai, labai nuosirdžiai dėkojam.

Broliai: Justinas su šeima ir Petras

A. + A.
DOMINICK PIVARONAS

Gyveno 10354 S. Fairfield Avenue, Chicago, Illinois.
Mirė vas. 3 d., 1973, 4:45 val. popiet, sulaukęs 94 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Užventyje.

Pasliko dideliame nuliūdime duktė Stella Johnson (jos vyras miręs Carl M.), 2 sūnus Algird, marti Helen, Leonard, marti Marcella, 7 anūkai: Nancy Lee Gunn, Joy Sieher, Algird Jr., Lisa, Norbert, Sheavoun ir Jeffrey, 3 proanūkai, ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Velionis buvo vienas iš steigėjų Lietuvių Tautinių kapinių. Buvo amžinas narys Lietuvių Prekybos Rūmų, amžinas narys Lietuvių Klubui Miami, Florida ir buvęs pirminkas Lietuvių Kepėjų organ.

Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Avenue.

Laidotuvis įvyks treč., vasario 7 is koplyčios 1 val. popiet bus nulydėtas Lietuvių Tautines kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvisėse.

Nuliūdę: Duktė, sūnus, marčios, anūkai ir proanūkai.

Laid. direkt. Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GRevehill 6-2345 6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai

Trys Modernios Koplyčios:

4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŲ

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× **Komp. Jeronimas Kačinskas** sukūrė pirmą savo operą: "Juodas laivas". Libretistas — rašytojas Algirdas Landsbergis. Klaviras ir tekstas atsiųstas Chicago lietuvių operai. Randama, kad tekstas labai geras, muzika stipri. Kompozitorius greit pradės orkestraciją, Chicago lietuvių opera svarsto šios operos pastatymo galimybes.

× **Kun. V. Bagdanavičius** Pedagoginiame Lituanistikos institute skaitys aštuonių paskaitų kursą: Tautos samprata ir tautinė individualybė. Paskaitos bus nuo 10:40 min. iki 11:20 ryto, pradedant ateinančią šėštadienį. Priimami ir laisvi klausytojai.

× **Jaunųjų žurnalistų kursai** bus šį ketvirtadienį 7:30 val. v. Jaunimo centre. Kun. dr. J. Prunskis kalbės apie interview. Visi užsiregistravusieji prašomi dalyvauti. Jei kas negali, teprašė pirmininkui. Liaukiami ir nauji dalyviai.

× **Ona Jaskunienė**, Roselando gyventojas, kuri sausio 17 d. palaidojo savo a. a. vyrą Joną, pergyveno nelaimę, kai ji buvo apiplėšta prie parapijos klebonijos. Užpuolikas parbloškė ją skaudžiai ant šaltgatyvio ir, išplėšęs rankinuką su pinigais, pabėgo. Jos šauksmas išaukė parapijos šeimininkę ir sargą, kurie ją įvedė į kleboniją. Roselando Visų Šventųjų parapija beveik išmirusi, nes gyventojai keičiasi ir gatvės yra labai pavojingos.

× **Spanda** — didelė lietuviškos veiklos atrama. Tai žino skaitytiniai ir ja remia. Auksą prisiuntė po 3 dol. — Birutė Martick, Ant. Morkūnas, Zosė Martinaitienė, Julius Jarulaitis; po 2 dol. — M. Palubinskas, B. Grėbliūnienė, Marija Genčius; po 1 dol. — D. Šėpavičius, J. Kumskas. Visiems nuoširdžiai dėkojame.

× **Už a. a. Jadvygos Pakelienės** sielą, jos mirties metinės sukakties proga, šv. Mišios bus atnaušamos š. m. vasario mėn. 8 d., 7 val. ryto. Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje ir 8 val. ryto — T. Jėzuitų koplyčioje, o vasario 10 d., šeštadienį, — 9 val. ryto, T. Jėzuitų koplyčioje. (pr.)

× **Trečias Bohemos operos spektaklis** įvyks šį sekmadienį, vasario 11 d., 3 v. p. p. Marijos aukšt. mok. salėje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje — 2501 West 71st Street, Chicago. (pr.)

× **Chicago Lietuvių Opera** stato G. Bizet 4 veiksmų operą "Carmen". Jos spektakliai įvyks bal. 7, 8, 14 ir 15 dienomis, Marijos mokyklos auditorijoje. Diriguoja maestro Aleksandras Kučiūnas. Gaminamos originalios dail. Adolfo Valeškos dekoracijos. Solistų partijas atlieka Gina Capkauskienė, Nerija Linkevičiūtė, Roma Mastienė, Margarita Morkienė, Praurimė Ragienė, Aldona Stempužienė, Stasys Baras, Algirdas Brazis, Valentinas Lioventas, Vaclovas Monkus, Vytautas Nakas, Bernardas Prapuolenis, Marius Prapuolenis, Julius Savrimas, Liudas Stukas ir Stefan Wick. Pastatyme, be Chicago Lietuvių Operos choro, dalyvauja ir vaikų choras, sudarytas iš Kristijono Donelaičio mokyklos mokinių. "Carmen" operos pastatyme choreografas ir baletmeisteris Jaunutis Puodžiūnas dalyvauja su savo baletu studija. Taip pat spektakliuose statistų vaidmenis atliks studentai, skautai, akademikai. Bilietai bus gaunami Marginiuose. (pr.)

× **Nepriklausomybės šventės** proga, Kazio Vabalaičio kirpykloje 4839 W. 14 st. Cicero III. Visą vasario mėnesį bus išstatyta Lietuvos pašto ženklai, banknotai ir monetos. Tegul šios relikvijos primena pasauliui, kad Lietuva buvo laisva ir nepriklausoma valstybė.

× **Vladas Civinskas** savo vedamą prekybą Terra, esančią 63-čia gatvė, netoli Kedzie, dvigubai padidino, prijungdamas naujas patalpas, moderniai įrengtas ir prigabeno daug vazu, kris-talų, gintarų, meniškų statulėlių, puošnių stalo indų iš Vokietijos, Italijos, Ispanijos, Švedijos ir eilės kitų kraštų. Šalia tų gausių puošmenų, turima ir knygų skyrius.

× **Stud. Saulius Kuprys** padėjo daug pastangų, kad Cicero ateitininkai pasiųstų laiškus prezidentui, senatoriams ir atstovų rūmų nariams prašydami, kad žadėtus etninių studijų finansavimas būtų įtrauktas į federalinę sąmatą. Tokių laiškų išsiųsta per šimtą.

× **Fabijonas Valinskas, LB** Marquette Parko apylinkės valdybos pirmininkas ir Vidurio Vakarų apygardos valdybos narys, po sėkmingos operacijos šv. Kryžiaus ligoninėje jau grįžęs namo ir jaučiasi gerai. F. Valinskas yra vienas iš nuoširdžių, darbščių Lietuvių Bendruomenės narių.

× **Simas Velbasiš** ryt vakare, trečiadienį, 7:30 v. v. Gintaro svetainėje, L.Z.S. c. v. ruošiamoj trečiadienio kultūrinėje popietėje kalbės apie baletą. Besidomį kviečiami atsilankyti.

× **Petronė Šlekys** yra laiškas iš Kanados. Atsiimti "Draugo" administracijoje.

Metiniamie Amerikos Lietuvių Respublikonų lygos bankete sausio 27 d. Cicero parapijos salėje dainavusi solistė Roma Mastienė su bankete dalyvavusiu inž. Valdu Adamkum. Nuotr. Vyt. Račkauskas

× **Aleksandra Sharko** vasario 2 d. atšventė savo 77-tą gimtadienį. Nežiūrint vyresnio amžiaus, laikosi gerai. Jos trys sūnūs turi tris plačiai žinomus Sharko restoranus, o jos dukrė yra vienuolė kazimierietė, var-das sesuo Morita, dirba Plano, Ill. marijonų parap. mokykloje.

× **Jaunimo choro repeticija** bus vas. 7 d., treč., 7 val. vak. Dalyvavimas būtinas. Bus daroma bendra choro nuotrauka.

× **Ankų po 5 dolerius** prisiuntė: Vytautas Krasauskas, Hickory Hills, S. Zukauskas, Chicago, Paul Vyšnia, North Bay, Vincas Urbonas, Toronto. Visiems nuoširdžiai dėkojame.

× **Rašomosios, TV, Radio** ir skaič. m. firmų Olympia, Royal, Grundig & Zenith. Reikalaukite katalogų iš Sparta sav. J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731 arba pasirinkite Chicagoje: "Orange" 4545 W. 63rd St., tel.: 585-9500. Jei vakare 476-7399. (sk.)

× **Dr. Vl. Simaitis**, 2951 W. 63 St., tel. 436-7878, padeda lietuviams ir jų draugams apskaičiuoti pajamų mokesčius — income tax. (sk.)

Iš Bohemos operos pastatymo Chicagoje vasario 2-4 d.

Nuotr. Z. Degučio

NAUJA OPERA — BOHEMA

Lietuviai savo muzikiniu veržimu Chicagoje pralenkė kitų tautų ateivius. Apie kitų operas negirdėti, tuo tarpu lietuvių susidarė net antra operinė grupė — Chicago operos bendrovė — ir šeštadienį bei sekmadienį pasirodė su savo premjera — Puccinio "La Boheme".

Šios naujos operos pirmininkas ir impresario Algis Grigas įstengė gauti paramos iš Lyrinės operos. Net ir pats dirigentas G. Favario buvo iš Lyrinės operos.

Simfoninis orkestras irgi iš Lyrinės operos ir Northwestern universiteto. Publiką maloniai nu-stebino pradžioje sugrodami Lietu-vo himnų.

Operos solistai — jungtinės jėgos: lietuviai ir Lyrinės operos amerikiečiai: Th. Jamerson (Marcello), P. Gudas (Rodolfo), V. Nakas (Colline), C. Johnson (Shunard), A. Zielinski (Benoit), D. Mongirdaitė (Mimi), C. Zielinski (Parpignol), A. Zielinski (Alcindoro), D. Kučėnienė (Musetta), V. Mariukaitis (seržantas), A. Gelazius (sargybinis).

Amerikiečiai, išmokę lietuviškai

Beveik visi dainavo lietuviškai. Išmokę lietuviškai savo roles net švedas C. Johnson ir lenkai Zielinski, tik Jamerson dainavo originalia italų kalba. Duete su juo P. Gudas taip pat dainavo itališkai. Lietuviškai išmokusieji nebologai lietuvių kalba padainavo.

Lietuviams buvo miela stebėti, kaip tarp amerikiečių stipriai besireiškias P. Gudas dabar Bohemoje sklandžiai lietuviškai dainavo.

Primadona Mongirdaitė ir ją pamilies "poetas" — Gudas — abu dainavę ir buvo stiprūs. Ju klausydamosi publika, nebesulaukoma programos leidiny persėpimo neploti muzikos metu, prapliupo plojimais, ir tai pakartotinai, reikšdama pasigėrėjimą vienu ir kitu solistu.

Scenos meno vadovai

Scenoje vaidybos slinktis buvo sklandi, rodanti, kad vyr. meno vadovo ir režisieriaus D. Lapinsko gražiai pasidaryta, turinti ir pagelbininkę Z. Numgaudaitę.

Jau pirmam veiksmui pasibaigus publikos plojimais buvo stiprūs. Orkestrą sudarė jauni muzikantai.

Spektaklyje dalyvavusi dirigento sesuo muzikos mokytoja Florence Favario džiaugėsi ir stebėjosi lietuvių susidomėjimu opera, kad pripildė visą salę.

Specialiai buvo pagerbti Lietu-vo (Kauno ir Vilniaus) operos solistai: pakviesti į pirmas eiles ir papuošti žiedais su geltona, žalia, raudona spalva. Buvo atvykę 7 solistai ir 2 baletu atstovai. Paviešinėjimą jie labai šiltai priėmė ir S. Adomaitienė net padėkos laišką su auksa pasiuntė.

Lyrinės operos choras

Antrame veiksmo stipriai reikšė choras, sudarytas iš Lyrinės operos dainininkų. Daug dėmesio susilaukė sol. D. Kučėnienė (Musetta). Publikos plojimas buvo gausus. Publika gėrėjosi iš New Yorko operos atvykusiu Thomu Jamersonu, stipriu solistu.

Dekoracijų problema išspręsta originaliu būdu — scenos dug-

ne esančiame aukšle reikiama vaizdą sudarant skaidrėmis. Klausytojams buvo kiek svetimesnis italių kalba solistų Jamersono (Marcello) ir Gudo (Rodolfo) dialogas, bet tuo po to sklandžiai lietuviškai dainuotas Rodolfo ir Mimi susitikimas ir atsisveikinimas buvo ypač įspūdingas, kai tai vyko Marcello ir Musettos susipykimo fone.

Jungtinėmis jėgomis

Buvo galima pasidžiaugti net tik solistų daina, bet ir raiškia vaizdą. Vyksmas sklandžiai išgyventas.

Gal pirmą kartą lietuvių opera buvo pastatyta jungtinėmis jėgomis su Lyrinės operos dainininkais bei muzikais ir su jaunais universiteto instrumentalistais. Dirigentui ir orkestrui prieš pastatytą veiksmą publika net ova-cijas sukėlė, gėrėdamasi jų laimėjimais.

Reikia pastebėti, kad prie pasisekimo prisidėjo L. Buivydaite tvarkytas apšvietimas, grimas — L. Toth, meno patarėja Renini, techninio pastatymo vadovas — J. Butkus, spec. reikalų vadovas V. Riškus, vyr. dailidė — R. Rudis progr. viršelis ir plakatai — R. Cinka.

Šios operos administracija: pirm. A. Grigas, vicepirm. K. Girdvainis, sekret. — išdin. D. Petrelis, spaudos vadovas R. Rapšys.

Ypač įspūdingas buvo paskuti-

Iš Bohemos operos pastatymo Chicagoje Marijos aukšt. mok. salėje. Matyti P. Gudas (Rodolfo), T. Jamerson (Marcello), D. Mongirdaitė (Mimi). Nuotr. V. Noreikos

CHICAGOS ŽINIOS

GATVEJE NUSOVĖ NASLĖ

Elena Pabis, gyvenanti 8631 S. Winchester, Chicagoje, buvo piktadario nušauta ties 1850 W. 87 St., kai ji buvo išėjusi nusipirkti maisto. Velionė 60 m. amžiaus. Kaimynai pasakoja, kad ji visada buvo maloni ir draugiška. Jos vyras miręs širdies ataka 1965 m.

DAUG SKAIDRIOS MUZIKOS

Šiuo metu eilėje Chicago teatru rodomas filmas "The Great Waltz". Tai Strauss gyvenimo vaizdai, jo gausios, maloniai skambios muzikos fone. Elegantiški rūmų, kalnų vaizdai bei smagios melodijos žavi žiūrovą, nors liūdina vedybiniai trikampiai. Filmą papiginta kaina rodo "Colony" teatras.

UŽDAROMI VALDINIAI SVEIKATOS CENTRAI

Visomis pastangomis stengiantis taupyti valstybinėse iš-laidose, atsiųsta iš Washingtono telegrama, kad būtų sustabdomas veikimas valdinių sveikatos centrų, kuriems 1972 m. Illinois valstybėje buvo duota 2.65 mil. dolerių.

nis veikimas — Mimi mirtis. Publika plojo ir plojo solistams, dirigentui, režisieriui, visiems pastatymo įvykdžiusiems. Publikos tarpe buvo daug naujų veidų, daug jaunimo.

Tolimesni planai

Ši operinė grupė turi ir ateities planus. Balandžio 13, 14 ir 15 d. ruošia R. Cinkos meno parodą Čiurlionio galerijoje, o bal. 15 d. numatytas D. Kučėnienės rečitalis. Planuojama pastatyti dar dvi operas: vieną dainuojant vien lietuviams, o antrą — jungtinėmis jėgomis mažajame Civic operos teatre.

Ši La Boheme pastatymas kainavo apie 12,000 dolerių ir yra viltingai finansiška išėiti lygiomis. Pastatymo organizavimas užėmė pusę metų, o muzikinis pasiruošimas, sutelkus kvalifikuotas jėgas, užėmė tik vieną mėnesį.

Trečias La Boheme operos spektaklis įvyks ateinančią sekmadienį, vasario 11 d., 3 v. p. p. Marijos aukšt. mokyklos salėje.

J. Daugailis

Banaičio

"Jūratė ir Kastytis"

Trijų veiksmų opera trijose plokštelėse

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

praneša visuomenei, kad jau išleidžia šią operą plokštelėse, užsisakantieji plokšteles iš anksto — iki balandžio 1 d., jas gali įsigyti už 15 dol., vėliau jų kaina — 17 dol.

Užsakymus su čekiu prašome siųsti šiuo adresu:

LITHUANIAN OPERA OF CHICAGO
6905 So. Artesian Ave.,
Chicago, Illinois 60629

LIBERALIZMAS IR NACIONALIZMAS SOVIETUOSE

Mūsų susidomėjimas paskutiniuo metų įvykiais okup. Lietuvoje, vykdoma rusifikacija ir pagaliau, kas šiuo metu dedasi pačioje Sov. Rusijoje, yra labai gyvas. Tai įrodė ir pereitą sekmadienį Jaunimo centre Chicago atiteitinkų sendraugų suruosta vieša paskaita, kurią skaitė dr. Vytautas Vardys, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius. Paskaitos tema: Liberalinis protestas ir nacionalizmo klausimas Sovietų Sąjungoje". Klausėsi daugiau kaip 200 lietuvių.

Prelegentas iškėlė faktą, kad šiandieną pačioje Sov. Rusijoje gyvai reiškiasi demokratinis ir liberalinis judėjimas, kuriam šio-kias tokias sąlygas sudarė N. Chruščiovo 1956 m. paskelbtas Stalino nuvertinimas. Drąsnai rašytojai, ypač Dubinecas ir Pasternakas, pasisakė prieš sovietinę santvarką ir net prieš revoliuciją. Ilgainiui nepasitenkinimą režimu pareiškė visa eilė kitų rašytojų ir mokslininkų. Kai kurie jų buvo nuteisti didesnėmis kalėjimo ar ištėrimo bausmėmis, bet nepasitenkinimas neatslugo. Atvirkščiai, ėmė vis labiau augti.

Dr. Vyt. Vardys ilgiau sustojo prie Sov. Rusijoje leidžiamos pogrindžio spaudos, kuri žinoma Samizdato vardu. Šiuo reikalu medžiagos esą apšči: susidarė 20 tomų maždaug po 1000 pusl. kiekviename. Nuo 1968m. leidžiama "Einamųjų įvykių kronika". Šis leidinys yra pagrindinis rusų liberalų nuomonių reiški-jas. Yra ir daugiau pogrindžio leidinių. Pagrindinis jų visų bruožas — norima esamą santvarką sušvelninti ne revoliucijos,

bet evoliucijos keliu. Rusų pogrindžio spauda pasisakanti ir i Sovietų imperiją įjungtų tautų reikalais. Kartais vienas pogrindžio laikraštis polemizuoja taisy ar kitais reikalais su kitu. Rusijoje, Ukrainoje ir kitur veikia pogrindžio organizacijos, kurios yra paskelbusios savo manifestus, politines programas, kuriose pasisakoma ir prieš bolševikų vedamą dabartinę politiką tautybių atžvilgiu. Yra net balsu, reikalaujančių leisti sovietinių respublikų žmonėms laisvai JT priežiūroje pasisakyti dėl priklausymo Sovietų S-gai. Tačiau iš esmės rusai nesą linkę, kad ir sistemai pasikeitus įvairios tautos iš federacijos pasitrauktų.

Dr. Vardys iškėlė visą eilę Sovietų tautybių separatistinio judėjimo pavyzdžių jų tarpe ir lietuvių rezistenciją. Teisingi Rusijos žydų reikalavimai paskatinę ir kitas tautybes kelti jiems rūpi-mus klausimus. Nuo 1965 metų ukrainiečiai energingai kovoja prieš vedamą rusifikaciją. Pabaltiečiai neatsilieka. Krymo totoriai energingai reikalauja savo krašto grąžinimo teisės. 1969 m. suėmimai Pabaltijo rusų karo laivyne Paldiskė, Rygoj ir Ka-liningrade, kur buvo suimti 32 karininkai, vaizdžiai išreiškė rusų ir pabaltiečių nepasitenkinimą. Tačiau rusų pogrindžio judėjime yra labai daug rusų imperalistinių tendencijų. Sakysime, rusai nenori duoti Ukrainai nepriklausomybės vien dėl to, kad tuo atveju rusai netektų didelės dalies savo pramonės. Šalia to, dabartinė komunistinė santvarka įvairiais spaudimais bando naikinti tautas, kurdama "naują sovietinę naciją". Rusų intelektualai bandą režimą sušvelninti, kad jis būtų tolerantiškesnis užim-toms tautoms ir kad joms Sov. Rusijos imperijoje būtų įmanoma gyventi, tačiau nesą duomenų, kad komunistų partija savo valia režimą sušvelnintų.

Po paskaitos buvo nemaža paduodami policininkus, seks ir klausimų, vyko gyvos diskusijos.

(bk)

DRAUGO Dailiojo Žodžio KONCERTAS

Romano Premijos Įteikimas

Laureatas: ALOYZAS BARONAS

Gina Capkauskienė

R. Kazys Yakutis

Sekmadienį, kovo 4 d., 1973 m.
3:00 val. popiet

MARIA SALĖJE — CHICAGOJE

BILIETAU GAUNAMI:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill.
Marginiuose, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill.
Vietos numeruotos: \$3, \$4, \$5 ir \$6